

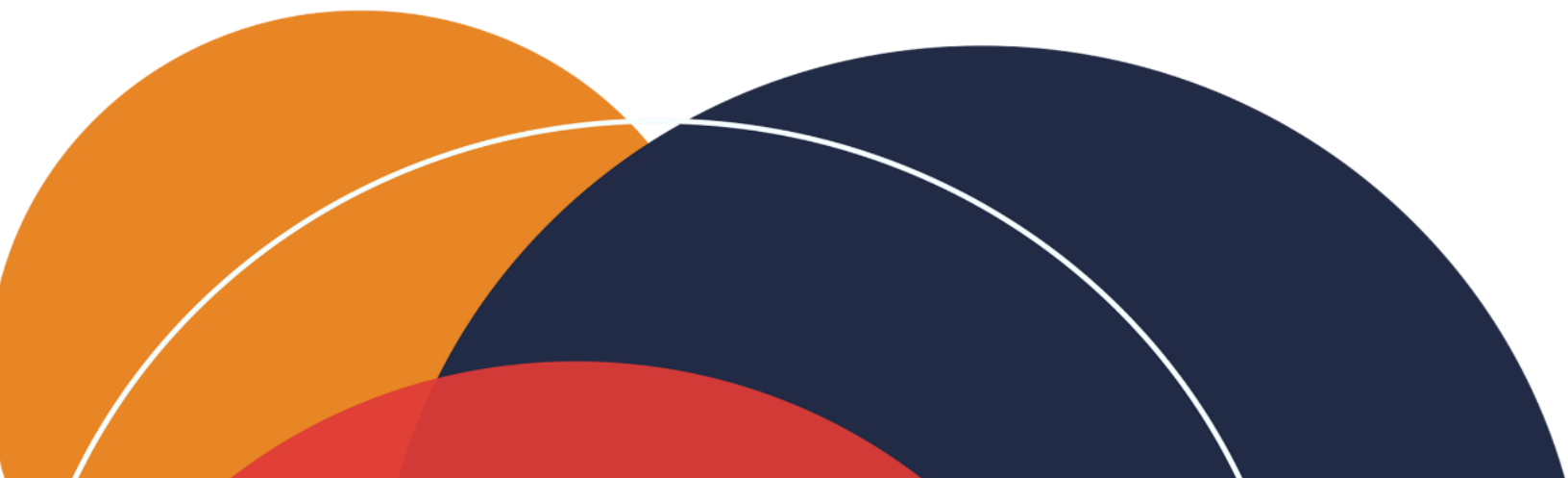
صنایع فولاد و آلومینیوم متحدان آمریکا در منطقه خاورمیانه

فروردین ۱۴۰۵

بِسْمِ
اللّٰهِ
الرَّحْمٰنِ
الرَّحِیْمِ

شناسنامه گزارش

عنوان گزارش	صنایع فولاد و آلومینیوم متحدان آمریکا در منطقه خاورمیانه
تهیه و تدوین	دفتر مطالعات راهبردی رونق تولید
نوع گزارش	گزارش تحلیلی-راهبردی
تاریخ انتشار	فروردین ۱۴۰۵
تعداد صفحات	۹ صفحه
کلیدواژه‌ها	ایران، جنگ رمضان، صنعت، اقتصاد،
شماره مسلسل	۱۴۰۵۰۱۰۹
حق نشر	انتشار آزاد با ذکر منبع مجاز است



خلاصه مدیریتی

کارخانه فولاد متحدان آمریکا در منطقه خاورمیانه شامل شرکت SABIC Hadeed (حدید) در عربستان سعودی، شرکت Emirates Steel Arkan (ام استیل) در امارات متحده عربی، شرکت Qatar Steel (قطر استیل) در قطر، شرکت United Steel Industrial (Kuwait Steel) در کویت، فولاد جیندال شدید (Jindal Shadeed) در عمان، شرکت Bahrain Steel (بحرین استیل) در بحرین و مجتمع فولاد اسرائیل (ISW - Israel Steel Rolling Mills) در اسرائیل می‌باشند. حمایت‌های غیرمستقیم آمریکا از این صنایع فولادی عمدتاً از طریق نهادهایی مانند شرکت مالی توسعه بین‌المللی ایالات متحده (DFC) و مشارکت با صندوق‌های سرمایه‌گذاری منطقه‌ای مانند ADQ (که اکنون در ساختار لایماد ادغام شده) انجام می‌شود. برای نمونه، صندوق Orion Critical Mineral Consortium (Orion CMC) با سرمایه‌گذاری ۶۰۰ میلیون دلاری DFC و مشارکت ADQ، نه تنها در تأمین مواد اولیه معدنی حیاتی مانند سنگ آهن و گندله برای این کارخانه‌ها نقش دارد، بلکه با ایجاد زنجیره تأمین امن و متنوع، وابستگی این صنایع به منابع چین را کاهش می‌دهد و از طریق قراردادهای خرید تضمینی (offtake) و سرمایه‌گذاری در شرکت‌های فرآوری مواد معدنی، پایداری تولید این کارخانه‌های فولاد را تضمین می‌کند. همچنین آمریکا با حمایت از پروژه‌هایی مانند انتقال ۵۰,۰۰۰ تن مس از کنگو به کشورهای منطقه (از جمله عربستان و امارات) و تسهیل تجارت مواد اولیه میان متحدان خود، زیرساخت‌های لجستیک و تأمین مواد اولیه این صنایع فولادی را به صورت غیرمستقیم تقویت می‌نماید.

نام کارخانه	موقعیت دقیق	مختصات (WGS 84)
شرکت SABIC Hadeed (حدید)	Area, Al Jubail 35721 Rd 272, Industrial عربستان سعودی	27.018411, 49.576356
شرکت Emirates Steel Arkan (ام استیل)	Abu Dhabi Industrial City ,Plot #10E6 7th St ICAD, ابوظبی، امارات متحده عربی	24.322033, 54.467987
شرکت Qatar Steel (قطر استیل)	Qatar Steel Company (QPSC), P.O. Box 50090, Mesaieed Industrial City, Mesaieed قطر	24.952688, 51.584777
شرکت United Steel Industrial (Kuwait Steel)	Block 4 St. MA-8, Plot 71, Shuaibah, Shuaiba Industrial Area, Capital Governorate کویت	28.989306, 48.128118
فولاد جیندال شدید (Jindal Shadeed)	Jindal Shadeed Iron & Steel, Sohar Port, Plot - 12, PO Box 404, PC 322, Falaj Al Qabail, Sohar عمان	24.502551, 56.600739

اطلاعاتی یافت نشد	Block 117, Road 17, Bldg. 250 Cr:19191, P.O.Box:50177, Hidd Industrial Area بحرین	شرکت Bahrain Steel (بحرین استیل)
اطلاعاتی یافت نشد	اطلاعات موثق درباره این واحد پیدا نشد	مجتمع فولاد اسرائیل (ISW)

مختصات (WGS 84)	موقعیت	نام کارخانه
26.092532, 50.597067	Mazrowiah, Southern, Bahrain	آلومینیوم بحرین (ALBA)
25.044801, 55.155846	Jebel Ali, Dubai, UAE	امارات گلوبال آلومینیوم (EGA)
27.49895, 49.13861	Ras Al-Khair Industrial City, Eastern Province, Saudi Arabia	معادن آلومینیوم (Ma'aden)
24.466667, 56.637222	Sohar Port, Al Batinah North Governorate, Oman	سوهار آلومینیوم (Sohar Aluminium)
24.9713, 51.5811	Mesaieed Industrial City, Al Wakrah, Qatar	قطر اوم (Qatalum)

در هم تنیدگی و ارتباط صندوق‌های تامین مالی منطقه‌ای

آمریکا از طریق نهاد توسعه مالی (DFC) و با همکاری صندوق‌های بزرگ منطقه‌ای همچون ADQ در امارات متحده عربی، PIF عربستان سعودی و IHC، صندوق‌های چندملیتی را پدید آورده است که تمرکز اصلی این صندوق‌ها بر سرمایه‌گذاری در زنجیره تأمین مواد معدنی و فولاد در سطح جهانی است. این مکانیزم به گونه‌ای طراحی شده است که حضور سرمایه آمریکایی به صورت غیرمستقیم و از طریق واسطه‌های مالی منطقه‌ای صورت می‌گیرد، به طوری که شناسایی دقیق جریان نهایی سرمایه در پروژه‌های فولادی کشورهای عربی خلیج فارس، همواره نیازمند تحلیل لایه‌های پنهان سرمایه‌گذاری است.

محور دوم مشارکت آمریکا در صنعت فولاد خلیج فارس از طریق پروژه‌های زیرساختی و انرژی قابل تعقیب است. گزارش‌های اقتصادی حاکی از آن است که پروژه‌های تولیدی فولاد در کشورهای حوزه خلیج فارس همچون عربستان، امارات و کویت، در پرتو همکاری‌های استراتژیک گسترده‌تر با واشنگتن پیش می‌روند. این مشارکت‌ها عمدتاً از طریق تأمین مالی تکنولوژی‌های پیشرفته تولید و توسعه زیرساخت‌های انرژی صورت می‌گیرد که برای صنعت فولاد به عنوان یک مصرف‌کننده بزرگ انرژی حیاتی محسوب می‌شود. به این ترتیب، آمریکا بدون درگیری در مالکیت مستقیم سهام، بر هزینه‌های تولید و مقیاس سرمایه‌گذاری این صنایع تأثیر می‌گذارد.

محور سوم را می‌توان به نفوذ آمریکا در زنجیره تأمین جهانی نسبت داد. واشنگتن با حمایت از تأمین مواد اولیه استراتژیک مانند سنگ آهن، کک و فلزات پایه، به صورت غیرمستقیم بر هزینه‌های تولید و رقابت‌پذیری صنایع فولاد خلیج تأثیر می‌گذارد. این رویکرد با تأسیس شبکه تأمین چندملیتی، امکان دسترسی کشورهای منطقه را به مواد اولیه با کیفیت و قیمت رقابتی فراهم می‌کند. در این ساختار، آمریکا خود را به عنوان یک بازیگر تأمین‌کننده نهایی در زنجیره تأمین جهانی تثبیت کرده است و کشورهای خلیج فارس را به عنوان مقصد نهایی بخشی از این زنجیره، در نظر می‌گیرد.

بر اساس اطلاعات موجود، در حال حاضر هیچ مدرکی مبنی بر مالکیت مستقیم سهام ایالات متحده در یک شرکت فولادی یا معدنی خاص در خاورمیانه وجود ندارد. با این حال، مدل سرمایه‌گذاری آمریکا در این بخش به شکل "سرمایه‌گذاری غیرمستقیم و مشارکت در صندوق‌های سرمایه‌گذاری مشترک" تعریف می‌شود. به عبارت دیگر، آمریکا از طریق نهاد توسعه خود (DFC) به عنوان یک شریک سرمایه‌گذار در سطح کلان وارد شده و در کنار سرمایه‌گذاران منطقه‌ای، صندوق‌هایی را تأسیس کرده که وظیفه آنها خرید سهام، تأمین مالی و توسعه شرکت‌های معدنی در سراسر جهان است. در ادامه، مهم‌ترین ساختارهای سرمایه‌گذاری مشترک بین آمریکا و کشورهای حوزه خلیج فارس در بخش معدن و فلزات حیاتی به تفکیک ارائه شده است.

امارات متحده عربی

مهم‌ترین و مشخص‌ترین ساختار سرمایه‌گذاری مشترک بین آمریکا و یک کشور شورای همکاری خلیج فارس، صندوق سرمایه‌گذاری مشترکی به نام "Orion Abu Dhabi" است. این مشارکت ۵۰-۵۰ در سال ۲۰۲۵ بین شرکت سرمایه‌گذاری آمریکایی "Orion Resource Partners LP" که متخصص در بخش معدن و فلزات است و صندوق سرمایه‌گذاری دولتی ابوظبی "ADQ" تأسیس شد. متعاقباً، شرکت مالی توسعه بین‌المللی ایالات متحده (DFC) به عنوان سرمایه‌گذار جدید به این مشارکت اضافه شد و صندوقی به نام "Orion Critical Mineral Consortium (Orion CMC)" با سرمایه اولیه ۱.۸ میلیارد دلار تشکیل دادند که هدف آن رسیدن به ۵ میلیارد دلار است. این صندوق با تمرکز بر سرمایه‌گذاری در شرکت‌های معدنی و فراوری مواد معدنی در بخش‌های مختلف جغرافیایی، از طریق خرید سهام، اعطای وام و قراردادهای خرید تضمینی فعالیت می‌کند. دفتر مرکزی Orion Resource Partners در خیابان ۲۰۰ پارک، نیویورک و دفتر ADQ در منطقه آل ماریاه، ابوظبی قرار دارد. همچنین در ژانویه ۲۰۲۶، IHC که یک هلدینگ بزرگ سرمایه‌گذاری در ابوظبی است، یک چارچوب همکاری استراتژیک با DFC تحت عنوان "IHC-US DFC Strategic Framework Collaboration" امضا کرد. این چارچوب که در ابوظبی به امضا رسید، دو طرف را قادر می‌سازد تا به طور مشترک در بخش‌های اولویت‌دار از جمله مواد معدنی حیاتی و معدن سرمایه‌گذاری کنند. دفتر مرکزی DFC در واشنگتن دی‌سی و دفتر IHC در ابوظبی واقع شده است. بر اساس اطلاعات موجود، مهم‌ترین سرمایه‌گذاری ADQ و IHC در صنایع فولادی امارات متحده عربی، از طریق مالکیت و سرمایه‌گذاری در شرکت "EMSTEEL" (ام‌استیل) متمرکز شده است. این شرکت به عنوان بزرگ‌ترین تولیدکننده فولاد و مصالح ساختمانی در امارات شناخته می‌شود و نقش اصلی را در این بخش ایفا می‌کند.

شرکت EMSTEEL (ام‌استیل)

EMSTEEL یک شرکت سهامی عام است که دفتر مرکزی آن در ابوظبی قرار دارد و سهام آن در بازار بورس ابوظبی (ADX) با نماد EMSTEEL معامله می‌شود. این شرکت از طریق ادغام دو نهاد بزرگ دولتی یعنی "امارات استیل" (Emirates Steel) و "آرکان (Arkan)" در سال ۲۰۲۱ شکل گرفت و پس از آن به عنوان اصلی‌ترین تولیدکننده

فولاد در کشور مطرح شد. بر اساس آخرین گزارش های مالی، این شرکت دارای ظرفیت تولید سالانه ۳.۵ میلیون تن فولاد خام و ۴.۶ میلیون تن سیمان است و بیش از ۱۶ کارخانه مدرن را در ابوظبی و سایر مناطق امارات تحت مدیریت دارد.

نقش ADQ در EMSTEEL

صندوق سرمایه گذاری دولتی (Abu Dhabi Developmental Holding Company) ADQ بزرگترین سهامدار شرکت EMSTEEL محسوب می شود. این مالکیت عمدتاً از طریق زیرمجموعه خود به نام "سنات (Senaat)" اعمال می گردد. در جریان ادغام دو شرکت مذکور، سهم ADQ در ساختار جدید به ۸۷.۵ درصد افزایش یافت و این نهاد به عنوان سهامدار عمده و اصلی ترین سرمایه گذار در این صنعت فولاد ایفای نقش می کند ADQ. همچنین از طریق صندوق تحقیق و توسعه خود با نام "ADQ Growth Lab" از پروژه های نوآورانه مرتبط با این شرکت نظیر "پروژه الیکسیر (Project Elixir)" که به تبدیل آب شور به انرژی پاک می پردازد، حمایت مالی می کند.

نقش IHC در صنعت فولاد و معدن

در حالی که IHC (International Holding Company) سهامدار مستقیم و عمده در شرکت EMSTEEL نیست، حضور این هلدینگ بزرگ در بخش فولاد و فلزات از دو مسیر دیگر کاملاً محسوس است. نخست از طریق زیرمجموعه خود به نام (International Resources Holding) "IRH" که یک پلتفرم جامع از معدن تا بازار محسوب می شود IRH. به عنوان بازوی معدنی IHC، سرمایه گذاری های کلانی در بخش معدن در سطح جهانی انجام داده و برنامه های مشخصی برای ایجاد یک مرکز تجارت مس در ابوظبی با هدف تولید سالانه بیش از ۵۰۰ هزار تن مس "سبز" دارد. دومین مسیر، همکاری های راهبردی این شرکت با EMSTEEL است. بر اساس توافقات صورت گرفته، شرکت زیرمجموعه IHC یعنی "آلدار (Aldar)" از میلگردهای فولادی تولید شده توسط EMSTEEL که با استفاده از فناوری هیدروژن ساخته شده اند، برای ساخت پروژه های پایدار خود مانند "مسجد کربن صفر" در ابوظبی استفاده می کند. ADQ از طریق مالکیت مستقیم و عمده (۸۷.۵ درصد) در شرکت EMSTEEL، بزرگترین و مهم ترین سرمایه گذار در صنعت فولاد امارات محسوب می شود. در مقابل، IHC عمدتاً از طریق زیرمجموعه معدنی خود (IRH) بر روی تأمین مواد اولیه و تجارت فلزات پایه مانند مس تمرکز دارد و با عقد قراردادهای خرید و همکاری با EMSTEEL، به عنوان یک شریک تجاری و مشتری استراتژیک در زنجیره ارزش این صنعت ایفای نقش می کند.

عربستان سعودی

بر اساس اطلاعات موجود، در حال حاضر هیچ سرمایه‌گذاری مستقیم یا مشارکت رسمی در سطح نهادی مشابه با امارات بین دولت آمریکا و عربستان سعودی در بخش معدن و فولاد وجود ندارد. همکاری‌های قبلی که مطرح شده بودند، عمدتاً در سطح تفاهم‌نامه‌های اولیه بوده و هنوز به مرحله تشکیل یک نهاد سرمایه‌گذاری مشترک با مشارکت رسمی دولت آمریکا نرسیده‌اند. با این حال، آمریکا از طریق حمایت از زنجیره تأمین، نقش غیرمستقیم در هدایت جریان مواد معدنی به این کشور دارد. بر اساس گزارشی در فوریه ۲۰۲۶، شرکت "Mercuria Energy Group Ltd." با حمایت مالی DFC، یک سرمایه‌گذاری مشترک با شرکت دولتی معدن کنگو (Gécamines) ترتیب داده است که طی آن ۵۰,۰۰۰ تن مس کاند به عربستان سعودی و امارات متحده عربی ارسال خواهد شد. هدف از این پروژه که DFC در حال مذاکره برای تأمین مالی آن است، تغییر مسیر جریان مواد معدنی حیاتی از چین به بازار متحدان آمریکا عنوان شده است.

سایر کشورهای حوزه خلیج فارس

بر اساس اطلاعات موجود در منابع جستجو، در حال حاضر هیچ سرمایه‌گذاری مشترک فعال و رسمی با مشارکت دولت آمریکا (DFC) یا شرکت‌های بزرگ آمریکایی در بخش معدن و فولاد در کشورهای کویت، قطر، بحرین و عمان شناسایی نشد. همچنین لازم به ذکر است که صندوق سرمایه‌گذاری ADQ که شریک اصلی آمریکا در پروژه‌های مذکور است، به زودی در یک ساختار جدید به نام "L'IMAD Holding Company" ادغام خواهد شد و این مشارکت‌های معدنی به این نهاد جدید منتقل می‌شوند.

در جمع‌بندی باید تأکید کرد که آمریکا به جای مالکیت مستقیم سهام در صنایع فولادی و معدنی خاورمیانه، از طریق نهاد توسعه خود (DFC) و مشارکت با صندوق‌های سرمایه‌گذاری منطقه‌ای (مانند ADQ و IHC)، صندوق‌های سرمایه‌گذاری مشترکی را تأسیس کرده است. این صندوق‌ها با سرمایه‌گذاری در شرکت‌های معدنی در سراسر جهان، به دنبال تأمین زنجیره مواد معدنی حیاتی برای آمریکا و متحدانش هستند و کشورهای حوزه خلیج فارس را به عنوان مقصد نهایی بخشی از این زنجیره تأمین در نظر گرفته‌اند.